
ISSN 2312-6353

НАУКОВИЙ ВІСНИК

ДРОГОБИЦЬКОГО ДЕРЖАВНОГО
ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

Серія: ФІЛОЛОГІЧНІ НАУКИ
(МОВОЗНАВСТВО)

№ 19 2023

Дрогобич

Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
Серія КВ № 20653-10473р

*Рекомендовано до друку та поширення через мережу Інтернет за рішенням вченої ради
Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка
(протокол № 6 від 26 травня 2023. р.)*

УДК 001(051)
Н 34

Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія:
Філологічні науки (мовознавство) : зб. наук. праць. Дрогобич, 2023. № 19. 114 с.

«Науковий вісник Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка. Серія: Філологічні науки (мовознавство)» є фаховим виданням категорії «Б» з філологічних наук (спеціальність 035 – Філологія) на підставі Наказу МОН України № 886 від 2 липня 2020 року, Додаток 4.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

*Журнал включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща).*

Сайт видання: www.ddpu-filolvisnyk.com.ua

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Головний редактор:

Кушлик О. П., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Члени редколегії:

Венжинович Н. Ф., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови, Ужгородський національний університет

Демська О. М., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри української мови, Національний університет «Києво-Могилянська академія»

Котович В. В., доктор філологічних наук, доцент, завідувач кафедри української мови, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Максимчук В. В., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови і літератури, Національний університет «Острозька академія»

Мацьків П. В., доктор філологічних наук, професор, декан факультету української та іноземної філології, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Федурко М. Ю., доктор філологічних наук, професор, професор кафедри фундаментальних дисциплін початкової освіти, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Яремко Я. П., доктор філологічних наук, доцент, професор кафедри української мови, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка

Гадомський Олександр, доктор філологічних наук, доктор габілітований гуманітарних наук в галузі мовознавства (Варшавський університет), професор, завідувач кафедри білоруських та українських досліджень, Інститут славістики, Опольський університет (Ополе, Польща)

Krasowska Helena (Красовська Гелена), професор, доктор габілітований, Інститут славістики Польської академії наук (Варшава, Польща)

Kuczyńska-Koschany Katarzyna (Кучинська-Кошани Катажина), професор, доктор габілітований, Університет імені Адама Міцкевича в Познані (Познань, Польща)

Nabytowycz Ihor (Набитович Ігор), професор, доктор габілітований, Університет Марії Кюрі-Склодовської в Любліні (Люблін, Польща)

Nowacki Albert (Новацький Альберт), доктор гуманітарних наук, Інститут літературознавства, Люблінський католицький університет імені Яна Павла II (Люблін, Польща)

Próchniak Paweł (Пручняк Павел), професор, доктор габілітований, Педагогічний університет імені Національної комісії з освіти у Кракові (Краків, Польща)

Kowalow Siergiej (Ковальов Сергій), професор, доктор габілітований, Університет Марії Кюрі-Склодовської в Любліні (Люблін, Польща)

Levchuk Paweł (Левчук Павел), доктор гуманітарних наук у галузі лінгвістики, ад'юнкт, Інститут славістики Польської академії наук (Варшава, Польща)

ЗМІСТ

Афоніна І. Ю., Вакуленко Є. О. ФОЛЬКЛОРНІ ТА НАРОДНІ ТРАДИЦІЇ В ПОЕЗІЇ ПОЛА ЛОУРЕНСА ДАНБАРА: ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ СТИЛІСТИЧНИХ ПРИЙОМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ (НА МАТЕРІАЛІ ПОЕТИЧНОГО ТВОРУ “WE WEAR THE MASK”).....	5
Галів У. Б. ПАРЦЕЛЯЦІЯ ЯК МАРКЕР ІДІОСТИЛІЮ ЛІНИ КОСТЕНКО, ВАСИЛЯ СТУСА, ІВАНА ГНАТЮКА.....	10
Громко Т. В. СУЧАСНІ МЕТОДИ ПОШУКУ В ЕЛЕКТРОННИХ СЛОВНИКАХ У СФЕРІ ЛІНГВОДИДАКТИКИ.....	16
Дивнич Г. А. ДИНАМІКА ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНОГО ПОЛЯ «УКРАЇНА» В АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ.....	24
Дутка О. Я. ПАРАМЕТРИЗАЦІЯ ІМЕННИКОВОЇ ОМОНІМІЇ В КОМПЛЕКСІ «ПИТОМЕ СЛОВО – ЗАПОЗИЧЕННЯ» ЯК РЕЗУЛЬТАТУ ЗАСВОЄННЯ СЛІВ З ІНШИХ МОВ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ І НІМЕЦЬКОЇ МОВ).....	29
Жвава О. А., Зинякова А. А. РИБАЛЬСЬКА ЛЕКСИКА УКРАЇНСЬКИХ ГОВІРОК БУЗЬКО-ІНГУЛЬСЬКОГО МЕЖИРІЧЧЯ.....	36
Іваницька Н. Б., Іваницька Н. Л. СУЧАСНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ НОВИНИЙ ДИСКУРС В УКРАЇНСЬКІЙ ТА БРИТАНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРАХ.....	42
Кісь Є. Б. ТРАНСПОЗИЦІЯ ІМЕННИКА В НЕСАМОСТІЙНІ ЧАСТИНИ МОВИ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНІВ ІВАНА БАГРЯНОГО «ТИГРОЛОВИ» ТА «САД ГЕТСИМАНСЬКИЙ»).....	48
Кушлик О. П. СЛОВОВІРНІЙ ПОТЕНЦІАЛ ВІДЗООАПЕЛЯТИВНИХ ВІДВИГУКОВИХ ДІЄСЛІВ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ.....	55
Лопушанський Я. М. СЛАВІСТИЧНІ СТУДІЇ ОЛЕКСАНДРА КОЛЕССИ У ВІДЕНСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ В КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКО-АВСТРІЙСЬКИХ ВЗАЄМОДІЙ.....	63
Мінчак Г. Б., Іванишин Т. В. МУЗИЧНИЙ ТЕРМІН У ПОЕТИЧНІЙ МОВОТВОРЧОСТІ СУЧАСНИХ МИТЦІВ ЛЬВІВЩИНИ.....	74
Науменко Н. В. ПІСЕННА ЛІРИКА СТІНГА В УКРАЇНСЬКИХ ПЕРЕКЛАДАХ: ФОРМОЗМІСТОВІ АСПЕКТИ.....	82
Прокопович Л. С. ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНЕ ПОЛЕ «ЧАС» У РОМАНІ МИРОСЛАВА ДОЧИНЦЯ «КРИНИЧАР».....	89
Смерчко А. А., Кочмар Д. А. НОМІНАЦІЇ КВІТІВ ЯК КОМПОНЕНТ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ В УКРАЇНСЬКІЙ І ПОЛЬСЬКІЙ ФРАЗЕОСИСТЕМАХ.....	95
Стецик М. С., Стецик А. В. «ВІРШІ – ЯК ТУРНІКЕТИ» (ЛІНГВОПОЕТИКА ДИСКУРСУ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ).....	100
Shevchuk-Kliuzheva O. V. HOME LANGUAGE AND FORCED MIGRATION: COMMUNICATION PRACTICES OF UKRAINIAN PRESCHOOLERS IN POLAND.....	107
ВІДОМОСТІ ПРО АВТОРІВ.....	113

УДК 811.111'276

DOI <https://doi.org/10.24919/2663-6042.19.2023.7>

СУЧАСНИЙ УНІВЕРСИТЕТСЬКИЙ НОВИННИЙ ДИСКУРС В УКРАЇНСЬКІЙ ТА БРИТАНСЬКІЙ ЛІНГВОКУЛЬТУРАХ

Іваницька Н. Б.

Вінницький торговельно-економічний інститут
Державного торговельно-економічного університету

Іваницька Н. Л.

Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського

У статті подано сучасну кваліфікацію університетського новинного дискурсу з позицій сучасної мережевої комунікації. Доведено, що університетські новинні тексти репрезентують стислі вербалізовані фрагменти знань, співвідносні з академічним життям. Вони віддзеркалюють національну та корпоративну культуру, забезпечуючи комунікацію між різними учасниками освітнього процесу. Визначено типологічні ознаки університетського новинного дискурсу: цільова настанова (повідомлення про події в університеті), канал передачі інформації (університетські новини розміщені на сайті університету) та прагматичне прагнення створити образ «ідеального закладу вищої освіти (ЗВО)». Вказано на тяжіння сучасного університетського новинного дискурсу, опосередкованого мережевими системами, до мультимодальності. Проаналізовано тематичну структуру дискурсу як організовану сукупність найбільш загальних академічних тем (наука, освіта, міжнародна діяльність, дозвілля та ін.). Встановлено «новинний профіль» залучених до аналізу українських (ВТЕІ ДТЕУ, КНЕУ) та британських (Лафборо та Кіла) вишів. Отримані дані дали змогу висновкувати про те, що українські ЗВО мають як схожі, так і відмінні тенденції до тематичного представлення новин. КНЕУ значну увагу приділяє міжнародній діяльності, загальним подіям в університеті, проводить наукові дослідження, має певні досягнення, але не турбується про дозвілля студентів. ВТЕІ ДТЕУ в новинах найбільше висвітлює наукову та навчальну діяльність, достатньо спиняючись і на дозвіллі студентів. Британські університети (Лафборо та Кіла) постають дослідницькими центрами, приділяючи незначну увагу дозвіллі, безпосередньо навчальним питанням та міжнародній діяльності. Перспектива дослідження спрямована на зіставний аналіз заголовків новинних текстів як сильних позицій новинного дискурсу.

Ключові слова: новинний дискурс, університетський дискурс, мережева комунікація, тематична структура, українська лінгвокультура, британська лінгвокультура, новинний профіль, зіставне дослідження.

Ivanytska N. B., Ivanytska N. L. Contemporary University News Discourse in Ukrainian and British Language Cultures. The article presents the recent interpretation of university news discourse as contemporary network communication. University news texts were taken as verbalized fragments of knowledge relevant to academic life. They reflect the national and corporate culture, ensuring communication between various participants in the educational process. The typological features of the university news discourse have been determined: the target instruction (notices about events at the university), the channel of information transmission (university news is posted on the university website) and the pragmatic desire to create an image of an "ideal higher educational establishment". The attraction of modern university news discourse, mediated by network systems, towards multimodality was indicated. The thematic structure of the discourse was analyzed as an organized list of the most general academic topics (science, education, international activities, leisure, etc.). A "news profile" of the Ukrainian (VITE SUTE, KNEU) and British (Loughborough and Keele) universities was established. The obtained data made it possible to conclude that Ukrainian universities have both similar and different trends in thematic presentation of news. KNEU pays considerable attention to international activities, general events at the university, scientific research, has certain achievements, but does not worry about students' leisure time. VITE SUTE mostly covers scientific and educational activities in the news, while sufficiently covering students' leisure time. British universities (Loughborough and Keela) are emerging as research centres, paying little attention to leisure, directly to academic matters and international activities. The perspective of the research is aimed at a comparative analysis of headlines of news texts.

Key words: news discourse, university discourse, network communication, thematic structure, Ukrainian linguistic culture, British linguistic culture, news profile, comparative study.

Постановка проблеми та обґрунтування актуальності її розгляду. Актуальність теми обумовлена кількома причинами. Власне, назва статті містить три ключових аспекти, які окреслюють можливі напрямки лінгвістичних досліджень. По-перше, до аналізу залучено університетський дискурс, у кваліфікації якого і донині немає одностайності. По-друге,

тема актуалізує поняття «новинний дискурс», який, хоча і достатньо досліджений у мовознавстві і соціальних комунікаціях, проте, «імплементуючись» до університетського дискурсу, набуває нових рис. По-третє, сьогоденний формат університетських новин – це мережева комунікація через вебсайти та соціальні мережі, що висуває низку додаткових

проблемних питань з огляду на специфіку прагматичної взаємодії адресанта та адресата. Отже, ми актуалізуємо таку тріаду лінгвістичних сутностей: «**університетський дискурс ↔ новинний дискурс ↔ мережева комунікація**». При цьому важливою є взаємодія означених проблем, оскільки мова йде про сучасні, прагматично орієнтовані способи подання новин на університетських сайтах як особливій платформі мережевого комунікативного середовища [1; 2; 4; 6; 9].

Додамо також, що саме дискурс новин домінує при репрезентації університетського життя. Цей жанр університетського дискурсу є динамічним. Він має властивість «стиснути» простір та час: університетські новини є оперативними («тут і зараз»), інформативними (відтворюють основні моменти), охоплюють широкий спектр проблем (від наукового відкриття до дозвілля членів університетської спільноти), відносно формалізовані [8; 9; 10]. Означені питання на сьогодні є малодослідженими і потребують більш детального висвітлення з позицій лінгвістичної прагматики та теорії комунікації.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Університетський новинний дискурс досліджують у межах різних дисциплін: лінгвістики, медіакомунікацій, журналістики та інших галузей, які апелюють до мовної діяльності. Наукові здобутки в цій царині належать як зарубіжним, так і вітчизняним мовознавцям. В Україні істичні університетські новини розглядали супутньо з іншими жанрами університетського (академічного) дискурсу. Наприклад, А. Степаненко з'ясувала жанрово-стилістичні особливості університетських новинних текстів [10, 54]. О. Андрущенко досліджувала лінгвістичні особливості університетських лекцій та їхній вплив на розвиток академічного мовлення студентів [2, 36]. Дотичними до теми є також праці М. Котляревської [8], І. Чередниченко [11] та ін. З-поміж зарубіжних дослідників варто згадати Джона Свейлі (John Swales), який вивчав жанр університетських розповідей (University Discourse Genres) [17]; Іана Брюса (Ian Bruce), який досліджує вплив медіа на університетську спільноту та комунікацію [12]; інших дослідників, які аналізували тексти університетської науки та комунікації [13–16] та ін. Теоретичні викладки в згаданих роботах сформуливали підґрунтя для нашого дослідження.

Формулювання мети і завдань дослідження.

Мета нашої роботи – з'ясувати інтегральну природу університетського дискурсу та проаналізувати тематичну структуру новин британських та українських університетських вебсайтів.

Матеріал дослідження був обмежений вебсайтами двох українських та двох британських університетів. Обираючи заклади вищої освіти, ми керувалися принципом зіставлюваності, який передбачає дослідження релевантних для міжмовного аналізу мовних зразків. Для цього враховано: 1) історію розвитку університету, тобто належність до приблизно однакового історичного періоду заснування; у нашому випадку – це 20 століття; 2) схожість освітніх програм. Такі критерії, на нашу думку,

є важливими при зіставленні як тематичної рубрикації новин, так і якості їхнього змісту.

З-поміж українських вишів ми обрали Вінницький торговельно-економічний інститут ДТЕУ та Київський національний економічний університет імені Вадима Гетьмана. Пошук британських університетів був обмежений списком т. зв. «скляних університетів», до яких відносять заклади вищої освіти, засновані після другої світової війни. Здебільшого це університети Східної Англії, Сассекса, Йорка. Помітним стали матеріали, надані British Council (<https://study-uk.britishcouncil.org/find/university#/Council>), які дали змогу знайти університети, у яких реалізуються подібні до українських вишів освітні програми за такими напрямками: Accounting, Business studies, Finance, Human resource management, Management studies, Marketing, Computer science, Information systems, Law, Economics, Tourism. Відповідно дослідження обмежилося сайтами Університету Лафборо (публічний дослідницький університет, знаходиться в місті Лафборо, Лестершир, в Іст-Мідлендс) та Університет Кіла (є державним дослідницьким університетом у Кілі, Стаффордшир, Англія). Із вебсайтів кожного ЗВО виокремлено по 50 новинних повідомлень, які проаналізовано на предмет їхньої тематики.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Освітнє середовище активно реагує на суспільні потреби, розвиваючи нові дискурсивні практики соціальної взаємодії. Перехід до електронних форм навчання, можливість безперервної дистанційної комунікації, інтенсифікація віртуального життя створюють нові параметри для позиціонування закладів вищої освіти в глобальному інституційному інтернет-просторі. Невід'ємною умовою репрезентації університету у засобах масової інформації через інтернет-дискурс є наявність у ньому офіційного вебсайту.

Сьогодні офіційний сайт університетів розглядають як мережевий комунікативний простір, у межах якого між університетом та його аудиторією будуватиметься медійний діалог. Призначення такого діалогу – зацікавити адресата в інформації та залучити його до спільного з адресантом комунікативного поля. Розвиваючи комунікацію з цільовою аудиторією як із потенційним клієнтом освітніх послуг, адресант (ЗВО) за допомогою атрактивних мовних засобів формує у сприйнятті адресата позитивний іміджевий портрет та підвищує впізнаваність свого бренду.

Університетський дискурс прийнято кваліфікувати як основну одиницю спілкування представників університетської спільноти у стінах закладу вищої освіти та за його межами, форму мовного існування сучасного університету [5; 23; 26]. Безумовно, що в сьогоденному інформаційному суспільстві такий дискурс набуває нових ознак і характеристик, а отже, є відкритим для наукових досліджень.

Сьогоднішні реалії впливають на зміну цілей університетського дискурсу, які із суто теоретичних переходять до практичних, що відображено в набутті учасниками комунікації нових ролей та місій [8; 11; 16; 27].

Говорячи про учасників університетського дискурсу, варто зазначити, що ними є не лише студенти

та викладачі як типові учасники. Палітру університетського дискурсу формують також інші члени університетської спільноти (адміністрація, співробітники, навчально-допоміжний персонал). Більше того, до університетського дискурсу залучені представники соціуму, які безпосередньо не пов'язані з університетом у звичайному житті, але можуть вести діалог з університетським співтовариством у певних ситуаціях (абітурієнти, батьки абітурієнтів, стейкхолдери, учасники університетських подій, змагань та ін.).

Більшість лінгвістів, які проводять дискурс-аналіз, схильні думати, що університетський дискурс набуває ознак інституційного за його основними типоутворювальними ознаками. Водночас варто зауважити, що, уналежнюючи дискурс до певного типу лише на підставі цілей та учасників, учені зосереджують увагу здебільшого на прагматичних та соціокогнітивних параметрах дискурсу, залишаючи поза увагою його лінгвістичні та культурні аспекти. Така ситуація підтверджує необхідність комплексного, всебічного вивчення університетського дискурсу як інтегрального явища.

Лінгвісти пропонують розглядати університет як сукупність різних активностей, кожна з яких формує певний тип комунікації. Університетська дійсність є складною системою взаємодій різних посад: управлінець та адміністратор, вчений та проєктвальник, куратор (вихователь) та професор, студент та абітурієнт і т. д. Через це до університетського дискурсу відносять різні за прагматичними цілями та формами організації комунікативні процеси, виділяючи низку т. зв. підтипів чи різновидів. Одним із таких постає новинний дискурс, репрезентований на вебсайтах ЗВО.

Ключовими критеріями новинної інформації є достовірність, релевантність, важливість, новизна, фактуальність та конкретність [16; 17]. Критерії фактуальності та конкретності вимагають від статті новин повідомлення конкретного фактичного матеріалу. Релевантність забезпечує включеність інформації, що повідомляється в статті новин, до кола інтересів користувачів сайту. Критерій релевантності тісно пов'язаний із критерієм важливості, який вимагає від статті повідомлення, актуального для якомога більшої частини аудиторії сайту. Достовірність статті новин забезпечує незаперечність та істинність інформації, що повідомляється. Критерій новизни передбачає надання нової, актуальної інформації.

Сучасний новинний дискурс тісно пов'язаний з інтернет-комунікацією, або мережовим спілкуванням. Як слушно зауважує М. Карпенко, через новітність цього поняття немає усталеного терміна для посилення на нього [5, 7]. Дослідники також використовують для посилення на цей феномен такі терміни, як «комп'ютерний дискурс», «електронний дискурс», «інтернет-дискурс» та ін. Не маючи на меті критичного аналізу термінологічних одиниць на позначення згаданого типу спілкування, зауважимо лише, що інтернет-дискурс є поняттям доволі інтегральним. Він має певні загальні особливості й водночас диференціюється залежно від цільової

аудиторії. Відповідно говорячи про новинний університетський дискурс, варто враховувати декілька аспектів, а саме: 1) особливості університетського дискурсу, 2) специфіку дискурсу новин, 3) особливості сучасної мережової комунікації, серед іншого й через вебсайти університетів.

Розділи на вебсайтах як вітчизняних, так і зарубіжних вишів містять різні теми і подають оперативні та стислі повідомлення. Оперативність новинного дискурсу пов'язана зі швидкістю, з якою новина з'являється на сайті відповідної установи. Стислість новинного дискурсу дає змогу розмістити великий обсяг інформації в межах однієї новинної статті. Крім того, використання гіперпосилань робить можливим перехід від однієї статті до іншої зі схожою темою, що полегшує навігацію сайтом.

Отже, сьогоденний університетський новинний дискурс – це процес поєднання комунікативної діяльності представників університетського соціуму. Він функціонує у сфері оперативного інформаційного мовлення в інтернетівському просторі. Новинні тексти репрезентують стислі вербалізовані фрагменти знань, співвідносні з різнобічною предметною галуззю університетського життя. Вони віддзеркалюють національну та корпоративну культуру, а також соціальний простір університету. Крім того, новинний дискурс покликаний забезпечити комунікацію між різними учасниками освітнього процесу. Типологічними ознаками університетського новинного дискурсу як особливого виду мережової комунікації є: цільова настанова (повідомлення про події в університеті), канал передачі інформації (університетські новини розміщені на сайті університету).

На нашу думку, сучасний університетський новинний дискурс є важливою ланкою в мережовій комунікації з огляду на його можливість забезпечити швидко, інформаційно правдиву та ефективну комунікацію освітніх установ зі своєю цільовою аудиторією. Він також є потужним інструментом у створенні образу «ідеального навчального закладу», якому вірять.

Сучасні новинні тексти тяжіють до мультимодального (полікодового) оформлення. Мультимодальні тексти передають повідомлення, використовуючи більше, ніж один семіотичний засіб спілкування. Вони утворені за посередництвом щонайменше двох різних семіотичних систем. Сучасний університетський новинний дискурс, опосередкований мережевими системами, тяжіє до мультимодальності. Загальносвітовий тренд візуалізації контенту медійних платформ впливає і на створення університетського новинного контенту. Завдяки візуальним елементам він стає більш привабливим і відповідно більш читабельним для користувача.

Переходячи до аналізу тематичної рубрикації університетських новин, зауважимо, що тематична структура університетського новинного дискурсу – це цілісно організована сукупність найбільш загальних, глобальних тем, про які адресат повинен дізнатися з тексту. Ймовірно, що університетські новини як англійських, так і українських ЗВО будуть мати спільні для університетського континууму теми,

типові для академічного середовища: навчання, освіта, наука, міжнародна діяльність, досягнення тощо. Крізь призму новинного контенту можна виділити основні цінності університетського життя того чи іншого ЗВО, пріоритетні напрямки його діяльності та розвитку. Водночас можна передбачити, що відмінність лінгвокультур та специфіка освітньої діяльності в кожній із країн буде відтворена у відмінних тематичних рубриках. Для підтвердження нашої гіпотези ми насамперед зіставили спосіб представлення новин на сайтах обраних нами ЗВО.

Для релевантності аналізованого матеріалу вилучено останні 50 новин із вебсайтів кожного з університетів. Оскільки український контент та вебсайт університету Кіла не мають готової тематичної рубрикації, ми проаналізували вилучені тексти щодо їх тематичної зорієнтованості. Спираючись на тематичну рубрикацію (скорочену) новинного дискурсу Університету Лафборо та враховуючи власні спостереження, вилучені новини розподілили між такими тематичними рубриками: «Університет», «Навчання», «Наука і дослідження», «Міжнародна діяльність», «Дозвілля», «Досягнення». Результати аналізу узагальнено в таблиці 1.

Як видно із результатів підрахунків, ЗВО мають різну тематичну наповненість новинного дискурсу. Тематика новин до певної межі може сформувати «новинний профіль» ЗВО в уявленні користувачів, який, ймовірно, відображає пріоритетні напрямки діяльності університетів.

Українські ЗВО, наприклад, мають як схожі, так і відмінні тенденції до тематичного представлення новин. Відповідно до отриманих результатів, КНЕУ позиціонує себе як такий, що піклується про навчальний процес, активно розвиває міжнародну діяльність, знайомить із життям університету, проводить наукові дослідження, має певні досягнення, але не турбується про дозвілля студентів. ВТЕІ ДТЕУ в новинах найбільше висвітлює наукову та навчальну діяльність, що може бути свідченням тісної взаємодії наукової та навчальної складової в освітній діяльності. Натомість на сайті мало інформації загальноуніверситетського характеру. Міжнародна співпраця та досягнення висвітлено неповно. Водночас достатню увагу приділено дозвіллю студентів.

Університет Лафборо постає насамперед дослідницьким центром (найвища кількість новин саме про наукові досягнення університету), який позиціонує

себе лідером в галузі освіти (9 статей про досягнення) та знайомить користувачів сайту з університетським життям. Натомість про дозвілля, навчання та міжнародну діяльність згадується рідше. Університет Кіла зосереджує діяльність також на дослідницьких новинах, водночас значну увагу приділяє життю університету та дозвіллю.

Висновки та перспективи досліджень. Новинний дискурс розглядаємо як частину інтегрованого поняття «університетський дискурс», який охоплює численні комунікативні взаємодії, що можуть виникати між різними учасниками університетської спільноти (студентами, викладачами, адміністрацією, науковими працівниками та ін.). Університетський новинний дискурс є водночас специфічним різновидом мережевої комунікації, а отже, повинен відповідати таким її критеріям, як: глобальність, оперативність, теоретична необмеженість обсягу інформації, можливостей її передавати, сприяти та редуплікувати; доступність, статусна рівновага (рівноправність між всіма учасниками онлайн-комунікації), часткова візуальна деконтекстуалізованість через переважно письмовий характер онлайн-комунікації (відсутність відомостей про невербальні реакції співрозмовника на передавану інформацію, окрім експліцитно передаваних ним відомостей), гіпертекстовість та ін.

Під час дослідження підтверджено, що університетський новинний дискурс як українських, так і британських університетів має схожі характеристики, з-поміж яких: науковий характер, стандартизованість форм, інформативність, об'єктивність, конкретність та ін. Водночас аналіз тематичної структури дібраних для аналізу 200 новинних повідомлень (по 50 із вебсайтів українських вишів (ВТЕІ ДТЕУ та КНЕУ) і британських ЗВО (університету Лафборо, університету Кіла) дав змогу спроєктувати профіль університетів за характером діяльності. На нашу думку, новини українських ЗВО актуалізують різні напрями діяльності: для КНЕУ важливим є навчальна та міжнародна діяльність, тоді як ВТЕІ ДТЕУ акцентує на науковій та навчальній роботі. Натомість новини британських університетів засвідчують їхній статус дослідницьких закладів вищої освіти, приділяючи менше уваги навчанню і дозвіллю студентів.

Перспективи подальших досліджень вбачаються у встановленні релевантності заголовків новин через визначення ключових слів, а також

Таблиця 1

Тематична рубрикація університетського новинного дискурсу

Тематична рубрика	Кількість новинних статей на вебсайтах ЗВО			
	<i>ВТЕІ ДТЕУ</i>	<i>КНЕУ</i>	<i>університет Лафборо</i>	<i>університет Кіла</i>
Університет	4	11	11	11
Навчання	16	15	3	4
Наука і дослідження	20	10	17	17
Міжнародна діяльність	1	8	3	1
Дозвілля	8	1	7	13
Досягнення	1	5	9	4

аналізу мультимодальності таких текстів. Результати нашого дослідження можуть бути використані для поліпшення новинного контенту вебсайтів ЗВО

як з погляду їхньої адаптації до автоматизованих пошукових систем, так і з позицій їхньої прагматичної адаптації до цільової аудиторії.

ЛІТЕРАТУРА

1. Акімова Н. Мовленнєвий код сайтів новин : використання неологізмів. *Вісник Дніпропетровського університету. Серія «Мовознавство»*. 2017. Вип. 23 (1). С. 3–7.
2. Андрущенко О. Академічні лекції : структура, зміст, комунікативні стратегії. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія : Філологія*. 2013. № 69 (2). С. 34–40.
3. Гохман К. Є. Академічний дискурс у системі інституційних дискурсів. *Науковий вісник ПНПУ ім. К. Д. Ушинського*. 2018. № 26. С. 37–43.
4. Гудзь Н. О. Інтернет-дискурс : структурна специфіка та конститутивні ознаки. *Наукові записки. Серія : Філологічна*. Острого : Видавництво «Національний університет «Острозька академія», 2013. Вип. 35. С. 79–81.
5. Карпенко М. Ю. Лінгвістичні особливості інтернет-дискурсу. *Мова*. 2016. № 26. С. 5–11.
6. Козуб Л. С., Довгань О. Л. Англомовний новинний дискурс у сучасному медіапросторі. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Філологічні науки*. 2018. Вип. 281. С. 271–277.
7. Коритнік Д. Ю., Баранова С. В. Медіадискурс як різнопланове явище сучасних медіадосліджень. *Нова філологія*. 2020. № 80. Т. I. С. 266–271.
8. Котляревська М. Функціонально-стилістичні особливості наукових публікацій університетського середовища. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов*. 2018. № (27). С. 60–67.
9. Макарук Л. Мультимодальність та полікодовість у сучасних лінгвістичних студіях : школи, постаті, підходи. *Актуальні питання іноземної філології*. 2018. № 9. С. 133–142.
10. Степаненко А. Жанрово-стилістичні особливості університетських новинних текстів. *Мовознавство*. 2014. № 6. С. 53–58.
11. Чердніченко І. Особливості мовлення в університетських ділових текстах : дисертаційний досвід. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 9. Сучасні тенденції розвитку мов*. 2015. № 23. С. 71–76.
12. Bruce I. The university news : A genre system analysis. *Journal of Pragmatics*. 2011. № 43 (9). P. 2421–2436.
13. Carston R. Linguistic Meaning, Communicated Meaning and Cognitive Pragmatics. *Mind and Language*. 2002. Vol. 17. № 1-2. P. 127–148.
14. Cheng W., Greaves C., Wang Y. An exploration of the construction of universities in the media : A corpus-based analysis of newspaper coverage in China and the UK. *Discourse & Communication*. 2018. № 12 (1). P. 72–88.
15. Maier C. D., Luebsen W. R. University news in the digital age : Web 2.0 and institutional journalism. *Journalism & Mass Communication Educator*. 2008. № 63 (2). P. 111–125.
16. Ryan K., Halupka M. University news media: A longitudinal analysis of Australian print news coverage of universities, 2001–2015. *Higher Education*. 2018. № 75 (2). P. 213–229.
17. Swales J. Genre analysis : English in academic and research settings. Cambridge University Press, 1990. 235 p.

REFERENCES

1. Akimova, N. (2017). Movlennievyy kod saitiv novyn: vykorystannia neolohizmiv [Speech code of news sites: use of neologisms]. *Visnyk Dnipropetrovskoho universytetu. Seriiia "Movoznavstvo"*, 23 (1), 3–7 [in Ukrainian].
2. Andrushchenko, O. (2013). Akademichni leksi: struktura, zmist, komunikatyvni stratehii [Academic lectures: structure, content, communicative strategies]. *Visnyk Kharkivskoho Natsionalnoho universytetu imeni V. N. Karazina. Seriiia: Filolohiia*, 69 (2), 34–40 [in Ukrainian].
3. Hoxhman, K. Ie. (2018). Akademichni dyskurs u systemi instytutsiinykh dyskursiv [Academic discourse in the system of institutional discourses]. *Naukovyi visnyk PNPV im. K. D. Ushynskoho*, 26, 37–43 [in Ukrainian].
4. Hudz, N.O. (2013). Internet-dyskurs: strukturna spetsyfika ta konstytutyvni oznaky [Internet discourse: structural specificity and constitutive features]. *Naukovi zapysky. Seriiia: Filolohichna. Ostroh: Vydavnytstvo "Natsionalnyi universytet "Ostrozka Akademiia"*, 35, 79–81 [in Ukrainian].
5. Karpenko, M. Iu. (2016). Linhvistychni osoblyvosti internet-dyskursu [Linguistic features of Internet discourse]. *Mova*, 26, 5–11 [in Ukrainian].
6. Kozub, L. S., Dovhan, O. L. (2018). Anhlomovnyi novynnyi dyskurs u suchasnomu mediaprostori [Media discourse as a multifaceted phenomenon of modern media studies]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu bioresursiv i pryrodokorystuvannia Ukrainy. Seriiia: Filolohichni nauky*, 281, 271–277 [in Ukrainian].
7. Korytnik, D. Iu., Baranova, S. V. (2020). Mediadykurs yak riznoplanove yavysheche suchasnykh mediadoslidzhen [Media discourse as a multifaceted phenomenon of modern media studies]. *Nova filolohiia*, 80 (1), 266–271 [in Ukrainian].
8. Kotliarevska, M. (2018). Funktsionalno-stylistychni osoblyvosti naukovykh publikatsii universytetskoho seredovyshcha [Functional and stylistic features of scientific publications of the university environment]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriiia 9. Suchasni tendentsii rozvytku mov*, 27, 60–67 [in Ukrainian].
9. Makaruk, L. (2018). Multymodalnist ta polikodovist u suchasnykh linhvistychnykh studiakh: shkoly, postati, pidkhody [Multimodality and polycode in modern linguistic studies: schools, figures, approaches]. *Aktualni pytannia inozemnoi filolohii*, 9, 133–142 [in Ukrainian].

10. Stepanenko, A. (2014). Zhanrovo-stylistychni osoblyvosti universytetskykh novynnykh tekstiv [Genre and stylistic features of university news texts]. *Movoznavstvo*, 6, 53–58 [in Ukrainian].
11. Cherednychenko, I. (2015). Osoblyvosti movlennia v universytetskykh dilovykh tekstakh: dysertatsiinyi dosvid [Peculiarities of speech in university business texts: dissertation experience]. *Naukovyi chasopys Natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni M. P. Drahomanova. Seriya 9. Suchasni tendentsii rozvytku mov*, 23, 71–76 [in Ukrainian].
12. Bruce, I. (2011). The university news: A genre system analysis. *Journal of Pragmatics*, 43 (9), 2421–2436.
13. Carston, R. (2002). Linguistic Meaning, Communicated Meaning and Cognitive Pragmatics. *Mind and Language*, 17 (1-2), 127–148.
14. Cheng, W., Greaves, C., Wang, Y. (2018). An exploration of the construction of universities in the media: A corpus-based analysis of newspaper coverage in China and the UK. *Discourse & Communication*, 12 (1), 72–88.
15. Maier, C. D., Luebsen, W. R. (2008). University news in the digital age: Web 2.0 and institutional journalism. *Journalism & Mass Communication Educator*, 63 (2), 111–125.
16. Ryan, K., Halupka, M. (2018). University news media: A longitudinal analysis of Australian print news coverage of universities, 2001–2015. *Higher Education*, 75 (2), 213–229.
17. Swales, J. (1990). *Genre analysis: English in academic and research settings*. Cambridge University Press.